

Byla C-304/19

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį

Gavimo data:

2019 m. balandžio 12 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Curtea de Apel Constanța (Rumunija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. kovo 29 d.

Apeliantė, ieškovė pirmoje instancijoje:

Ira Invest SRL

Kita apeliacinio proceso šalis, atsakovė pirmoje instancijoje:

Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură – Centrul Județean Tulcea

---

Pagrindinės bylos dalykas

Skundas dėl 2018 m. vasario 27 d. *Tribunalul Tulcea* (Tulčos apygardos teismas, Rumunija) sprendimo civilinėje byloje atmesti ieškovės pirmoje instancijoje pareikštą ieškinį, kuriuo ji prašė panaikinti atsakovės pirmoje instancijoje sprendimą atmesti 2016 m. bendrąją išmokos paraišką.

Prašymo priimti prejudicinį sprendimą dalykas ir teisinis pagrindas

Remdamasis SESV 267 straipsniu, *Curtea de Apel Constanța* (Konstancos apeliacinis teismas, Rumunija) prašo išaiškinti 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies b, c, e ir f punktus, 21 straipsnio 1 dalį ir 32 straipsnio 1–5 dalis.

Prejudicinis klausimas

Ar Reglamento (ES) Nr. 1307/2013 4 straipsnio 1 dalies b, c, e ir f punktų, 10 straipsnio, 21 straipsnio 1 dalies ir 32 straipsnio 1–5 dalių nuostatos turėtų būti aiškinamos taip, kad jomis draudžiami tokie nacionalinės teisės aktai, kuriais, tokiomis aplinkybėmis, kokios susiklostė pagrindinėje byloje, teisės į išmokas ūkininkams nesuteikiamos dėl to, kad žemės sklypai su akvakultūros objektais, naudojami kaip ariamoji žemė, nėra „žemės ūkio paskirties žemė“, kaip apibrėžta to reglamento 4 straipsnyje?

Sąjungos teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1307/2013, kuriuo nustatomos pagal bendros žemės ūkio politikos paramos sistemas ūkininkams skiriamų tiesioginių išmokų taisyklės ir panaikinami Tarybos reglamentas (EB) Nr. 637/2008 ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 73/2009, 4 straipsnio 1 dalies b, c, e ir f punktai, 10 straipsnis, 21 straipsnio 1 dalis ir 32 straipsnio 1–5 dalys.

Nacionalinės teisės nuostatos, kuriomis remiamasi

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea articolului 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură (Dekretas įstatymas Nr. 3/2015 dėl žemės ūkio sektoriaus mokėjimo schemų patvirtinimo 2015–2020 m. laikotarpiu ir dėl Įstatymo Nr. 36/1991 dėl žemės ūkio bendrovių ir kitų formų asociacijos žemės ūkyje 2 straipsnio dalinio pakeitimo, toliau – OUG Nr. 3/2015)

2 straipsnis

„1) Šiame dekrete įstatyme vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

e) valda – visi Rumunijos teritorijoje esantys žemės ūkio veiklai naudojami ir ūkininko valdomi gamybos vienetai;

f) ūkininkas – fizinis ar juridinis asmuo arba kokios nors formos fizinių ar juridinių asmenų asociacija, neatsižvelgiant į jos teisinį statusą, kurių valda yra Rumunijos teritorijoje ir kurie verčiasi žemės ūkio veikla;

<...>

n) žemės ūkio paskirties žemė – bet koks žemės plotas, naudojamas kaip ariamoji žemė, daugiamečiai žolynai ir daugiametės ganyklos arba naudojamas daugiamečiams pasėliams auginti;

o) ariamoji žemė – pasėliams auginti naudojama žemė arba žemės plotai, kuriuose gali būti auginami pasėliai, bet kurie palikti pūdymui, nepaisant to, ar ant tos žemės pastatyta šiltnamių, ar ji uždenyta pastovia arba nuimama danga;

<...>

r) žemės paskirtis – paraiškos pateikimo metu paraiškų pateikimo metais ūkininko turimos valdai priklausančios žemės ūkio paskirties žemės naudojimas žemės ūkio veiklai.

8 straipsnis

„1) Siekdami gauti 1 straipsnio 2 dalyje numatytas tiesiogines išmokas, ūkininkai privalo:

<...>

n) pateikdami bendrąją išmokos paraišką arba jos pakeitimus, pridėti ir būtinus dokumentus, įrodančius, kad žemės ūkio paskirties žemė <...> yra jų žinioje, arba, jei reikia, pateikti teritorinių administracinių vienetų [išduodamo] civilinės būklės dokumento 24 priedo kopiją. Dokumentai, įrodantys, kad žemės ūkio paskirties žemė yra ūkininko žinioje, turi būti pasirašyti prieš pateikiant bendrąją išmokos paraišką ir turi galioti paraiškos pateikimo dieną.“

Ordinul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale nr. 619/2015 pentru aprobarea criteriilor de eligibilitate, condițiilor specifice și a modului de implementare a schemelor de plăți prevăzute la articolul 1 alineatele (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2015 pentru aprobarea schemelor de plăți care se aplică în agricultură în perioada 2015-2020 și pentru modificarea articolului 2 din Legea nr. 36/1991 privind societățile agricole și alte forme de asociere în agricultură, precum și a condițiilor specifice de implementare pentru măsurile compensatorii de dezvoltare rurală aplicabile pe terenurile agricole, prevăzute în Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 (Žemės ūkio ministro dekretas Nr. 619/2015 dėl Dekreto įstatymo Nr. 3/2015 dėl žemės ūkio sektoriaus mokėjimo schemų patvirtinimo 2015–2020 m. laikotarpiu 1 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytų tinkamumo kriterijų, specialiųjų sąlygų ir mokėjimo schemų įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo bei dėl Įstatymo Nr. 36/1991 dėl žemės ūkio bendrovių ir kitų formų asociacijų žemės ūkyje 2 straipsnio ir 2014–2020 m. nacionalinėje kaimo plėtros programoje nustatytų žemės ūkio paskirties žemei taikytinų kaimo plėtros kompensacinių priemonių dalinio pakeitimo, toliau – OMADR Nr. 619/2015)

5 straipsnis

„2) Nuo 2015 paraiškų teikimo metų pagal Dekreto įstatymo 8 straipsnio 1 dalies n punktą teikiami dokumentai, kuriais įrodomas teisėtas žemės naudojimas ir kurie pateikiami [Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură

(Žemės ūkio mokėjimo ir intervencijos agentūra)] yra dokumentai, kuriuose nurodoma:

- a) valda, kurioje vykdoma žemės ūkio veikla: liudijimas pildomas pagal pavyzdinį modelį <...>, o prie jo pridedama patvirtinta duomenų lapo, kuriame įrašomi 2015–2019 m. žemės ūkio registro duomenys, originalo kopija.
- b) ūkininko žinioje esanti žemės ūkio paskirties žemė: patvirtintos nuosavybės dokumento ar kitų žemės nuosavybės teisę patvirtinančių dokumentų arba kitų dokumentų originalo kopijos;
- c) naudojamas vienareikšmis žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimas.“

10 straipsnis

„5) Išmokos negali būti skiriamos šiems žemės plotams:

<...>

- o) žemės plotams, kuriuose yra akvakultūros objektai, numatytiems *Normele tehnice de completare a registrului agricol pentru perioada 2015-2019* (Žemės ūkio paskirties žemės registro pildymo 2015–2019 m. laikotarpiu techninės nuostatos), patvirtintose *Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului dezvoltării regionale și administrației publice, al ministrului finanțelor publice și al președintelui Institutului Național de Statistică nr. 734/480/1.003/3.727/2015* (Žemės ūkio ir kaimo plėtros ministro, Regioninės plėtros ir viešojo administravimo ministro, Viešųjų finansų ministro ir Nacionalinio statistikos instituto prezidento įsakymas Nr. 34/480/1.003/3.727/20).“

Legea nr. 283/2015 pentru modificarea Legii nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării” (Istatymas Nr. 283/2015, kuriuo iš dalies keičiamas Istatymas Nr. 82/1993 dėl Dunojaus deltos biosferos rezervato įsteigimo)

I straipsnis

„1. Visoje rezervato teritorijoje žemės ūkio paskirties žemės, naudojamos kaip gamybinė žemės ūkio paskirties žemė arba akvakultūros objektai, naudojimo paskirtis keičiama administratoriui sutikus, remiantis tikrai ekspertų atliktais techniniais tyrimais.“

II straipsnis

„1) Per 12 mėnesių nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos žemės plotų, kurie naudojami kaip žemės ūkio arba akvakultūros objektai ir kurių paskirtis buvo pakeista, savininkai, nuomininkai ar koncesininkai, gavę administratoriaus

sutikimą, turi atlikti techninę ekspertizę, kurios duomenimis būtų remiamasi nustatant atitinkamos žemės ūkio ar akvakultūros objektų panaudojimo būdus.

2) Per 3 metus nuo šio įstatymo įsigaliojimo datos žemės plotų, kurių paskirtis buvo pakeista neturint ekspertų atliktų tyrimų rezultatų, savininkai ir (arba) koncesioninkai privalo juos grąžinti į pradinę būklę.“

Legea fondului funciar nr. 18/1991 (Žemės nuosavybės įstatymas Nr. 18/1991) 2 straipsnis, pagal kurį žemė klasifikuojama pagal paskirtį ir kategorijai „žemės ūkio paskirties žemė“, be kita ko, priskiriama „gamybinė žemės ūkio paskirties žemė“ ir „akvakultūros objektai“.

2008 m. kovo 5 d. *Ordonanța de urgență nr. 23 privind pescuitul și acvacultura* (Dekretas įstatymas Nr. 23 dėl žvejybos ir akvakultūros) 2 straipsnio 2 dalis, kurioje pateikta sąvokos „akvakultūros objektas“ apibrėžtis.

Trumpas faktinių aplinkybių ir pagrindinės bylos aprašymas

- 1 Ieškovė pirmojoje instancijoje *SC Ira Invest SRL* yra pagal Rumunijos teisės aktus įsteigtas juridinis asmuo, kurio pagrindinė veikla yra akvakultūra, o antrinė veikla, be kita ko, yra javų, ankštinių augalų ir aliejinių augalų sėklų auginimas, ryžių ir daržovių auginimas bei pagalbinių veikla, susijusi su augalininkyste.
- 2 Ieškovė pirmojoje instancijoje, kaip koncesijos turėtoja, sudarė koncesijos sutartį Nr. 30/18.03.2002 su *Consiliul Județean Tulcea* (Tulčos provincijos taryba), kaip koncesijos suteikėja, dėl žemės sklypo, kurio bendras plotas yra 1 344 hektarai, naudojimo akvakultūros reikmėms. Koncesijos sutarties papildomu aktu Nr. 5/15.05.2014 šalys susitarė, kad, siekiant įgyvendinti pirmiau minėtą koncesijos sutartį, koncesioninkas 950 hektarų akvakultūros paskirties žemės plote vykdytų akvakultūros rotaciją ir sėjomainą dirvos mineralizacijos tikslais ir kitą nustatytą veiklą, laikydamasis akvakultūros technologijos taisyklių. Akvakultūros produktų rotacija ir sėjomaina yra reguliariai akvakultūros objektuose naudojamos technologijos komponentas, kurį sudaro akvakultūros objekto arba jo dalies laikinas nenaudojimas gamybiniais tikslais siekiant atkurti dirvožemio derlingumą auginant javus ir pramoninius augalus.
- 3 Ieškovė pirmojoje instancijoje pateikė *l'Agencia de Plăți și Intervenție pentru Agricultură* (Žemės ūkio mokėjimo ir intervencijos agentūra, toliau – APIA) *Centrul Județean Tulcea* (Tulčos provincijos centras) bendrąją išmokos paraišką Nr. TL-9639/30.05.2016, siekdama gauti finansinę paramą paraiškoje nurodytoms paramos schemoms ir (arba) priemonėms. Paraiškoje bendrovė paramos gavimo tikslais deklaravo 757,07 hektarų bendrą žemės ūkio paskirties žemės plotą ir 757,07 hektarų žemės ūkio naudmenų plotą.
- 4 Tulčos APIA, atlikusi bendrovės *SC Iris Invest SRL* pateiktos bendrosios išmokos paraiškos administracinį patikrinimą, priėmė *Decizia nr. 1622/27.03.2017* (Sprendimas Nr. 1622/27.03.2017), kuriame nustatė keletą trūkumų – be kita ko,

nepateiktas *Registrul Agricol* (toliau – Žemės ūkio registras) duomenis atitinkantis liudijimas ir pažeistos OMADR Nr. 619/2015 5 straipsnio 2 dalies a punkto, OUG Nr. 3/2015 6 straipsnio bei Įstatymo Nr. 283/2015 I straipsnio 1 dalies nuostatos.

- 5 *SC Ira Invest SRL* pateikė skundą dėl šio administracinio sprendimo, kuris buvo atmetas Sprendimu Nr. 5011/08.05.2017.
- 6 Prašyme, kurį pirmojoje instancijoje *Tribunalul Tulcea – Secția Contencios Administrativ și Fiscal* (Tulčos apygardos teismo Administracinių ir mokestinių ginčų skyrius) pateikė ieškovė pirmojoje instancijoje iš pradžių paprašė panaikinti Tulčos APIA sprendimą Nr. 5011/08.05.2017 ir, atitinkamai, Sprendimą Nr. 1622/27.03.2017 dėl 2016 m. bendrosios išmokos paraiškos.
- 7 Sprendimu civilinėje byloje 324/27.02.2018 *Tribunalul Tulcea* (Tulčos apygardos teismas) atmetė ieškinį dėl administracinių aktų panaikinimo kaip nepagrįstą. Jo nuomone, priešastys, dėl kurių priimtas sprendimas atmesti paraišką, buvo Žemės ūkio registro duomenis atitinkančio liudijimo ir aktyvaus ūkininko statuso įrodymo nepateikimas.
- 8 2018 m. kovo 29 d. apeliantė ir ieškovė pirmojoje instancijoje pateikė *Curtea de Apel Constanța - Secția a II-a Civilă, de Contencios Administrativ și Fiscal* (Konstancos apeliacinio teismo Antrasis civilinių bylų skyrius), kompetentingam spręsti administracinius ir mokestinius ginčus, skundą dėl *Tribunalul Tulcea* (Tulčos apygardos teismas) priimto sprendimo civilinėje byloje, kuriuo prašė panaikinti šį sprendimą ir patenkinti jos ieškinį.

Esminiai pagrindinės bylos šalių argumentai

- 9 Pirmiausia apeliantė (ieškovė pirmojoje instancijoje) teigė, kad Sprendimas Nr. 5011/08.05.2017 yra neteisėtas ir nepagrįstas, nes Reglamento Nr. 1307/2013 4 straipsnio f punkte yra pateikta sąvokos „ariamoji žemė“ apibrėžtis, susijusi su žemės plotais, už kuriuos ūkininkai gali prašyti finansinės paramos: „pasėliams auginti naudojama žemė“. Todėl minėtas liudijimas nėra būtinas arba, bet kuriuo atveju, jis nebūtinai turi griežtai atitikti Žemės ūkio registro duomenis, nes, kaip ir bendrovės ieškovės atveju, pagal minėtą reglamentą, gali būti ariamosios žemės plotų, kurie visgi nėra įtraukti į Žemės ūkio registrą. Tokia išvada darytina ir dėl to, kad iš tos pačios OUG Nr. 3/2015 pateiktos apibrėžties nedviprasmiškai aiškėja, kad kalbama apie žemę, kuri naudojama pasėliams auginti (norminiame teisės akte nenustatytos jokios išimtys).
- 10 Apeliantė (ieškovė pirmojoje instancijoje) tvirtina, kad *Legea nr. 18/1991* (Įstatymas Nr. 18/1991) ir Žemės ūkio registro tikslas – užtikrinti, kad būtų teikiami bendrieji dokumentai, *inter alia*, susiję su žemės naudojimo kategorijomis, o Reglamente Nr. 1307/2013 ir OUG Nr. 3/2015 naudojama kitokia žemės sklypų, kuriems gali būti skiriamos subsidijos, klasifikacija.

- 11 Apeliantė (ieškovė pirmojoje instancijoje) taip pat teigė, kad taikant OUG Nr. 3/2015 ir kitas vidaus taisykles, kuriomis reglamentuojamas finansinės paramos skyrimas – kuriose vartojamos sąvokos atitinka Reglamente Nr. 1307/2013 vartojamas sąvokas – nėra svarbu, ar dirbama žemė yra priskirta akvakultūros valdai, ar kitai naudojimo kategorijai, tačiau žemė turi būti nenuginčijamai naudojama pasėliams auginti, kaip nurodyta reglamento 4 straipsnyje ir OUG Nr. 3/2015 2 straipsnyje.
- 12 Apeliantė (ieškovė pirmojoje instancijoje) nurodė, kad norint gauti finansinę paramą, svarbiausias aspektas yra žemės ūkio paskirties žemės įdirbimas siekiant gauti žemės ūkio produkciją, o ne jos priskyrimas vienai ar kitai kitame vidaus norminiame akte apibrėžtai žemės ūkio paskirties žemės kategorijai.
- 13 Kita apeliacinio proceso šalis (atsakovė pirmoje instancijoje) savo ruožtu nurodė, kad OUG Nr. 3/2015 nenukrypstama nuo Sąjungos teisės aktų, atvirkščiai – juo jie perkelti į nacionalinę teisę. Nei Sąjungos teisės aktuose, nei vidaus teisės aktuose nėra nustatyta, kad tiesioginių išmokų forma teikiama finansinė parama yra skiriama akvakultūros objektams ir (arba) valdoms.
- 14 Pagal OUG Nr. 3/2015 2 straipsnio 2 dalį ir 10 straipsnio 1 dalį bei OMADR Nr. 619/2015 10 straipsnio 5 dalies o punktą, akvakultūros objektai nepriklauso ariamosios žemės kategorijai, todėl neatitinka išmokų skyrimo reikalavimų.

Trumpas prašymo priimti prejudicinį sprendimą pagrindimas

- 15 *Curtea de Apel* (Apeliacinis teismas), kuris yra paskutinė bylos nagrinėjimo instancija, atsižvelgdamas į nurodytas faktines aplinkybes, laikosi nuomonės, kad privalo pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui (toliau – ESTT) prejudicinį klausimą.
- 16 Dėl konkrečių nagrinėjamo atvejo aplinkybių – ieškovė pirmojoje instancijoje naudoja į administracinius registrus įtrauktus žemės ūkio paskirties žemės sklypus taip, tarsi jie priklausytų kitai naudojimo kategorijai – akvakultūros objektų – todėl pagal nacionalinės teisės aktus nepatektų į finansinės paramos skyrimo sritį – visų pirma kyla klausimas, kaip reikėtų aiškinti Reglamento Nr. 1307/2013 32 straipsnio 2 dalį.
- 17 *Curtea de Apel* (Apeliacinis teismas) remiasi ankstesne Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencija (sprendimais bylose *Wree*, C-422/13, ir *Demmer*, C-684/13), pagal kuriuos tikroji žemės plotų naudojimo paskirtis yra svarbus veiksnys nustatant, ar jie atitinka reikalavimus išmokai skirti. Tačiau nagrinėjamu atveju valdos žemė, nors buvo įregistruota kaip akvakultūros objektui priskirta žemė, buvo naudojama kaip ariamoji žemė. Vadovaujantis taikomomis nacionalinėmis nuostatomis, akvakultūros objektams pagal tą mokėjimo schemą parama neskiriama.

- 18 Todėl, kadangi abejoja ir dėl to, ar galima du pirmiau minėtus teismo sprendimus taikyti tiesiogiai, dėl ypatingų aplinkybių, susijusių su žemės plotų įregistravimu priskiriant naudojimo kategorijai, kuriai pagal nacionalinės teisės aktus išmokos neskiriamos, *Curtea de Apel* (Apeliacinis teismas) mano, kad, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, negalima aiškiai suformuluoti atsakymo į prejudicinį klausimą, nors pagrįstų abejonų tuo klausimu ir nekyla.

DARBINIS VERTINIMAS